

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0148

Profesija **Kvalitātes vadības sistēmu vadītājs**

Kvalifikācijas līmenis **5**

Nodarbinātības apraksts Strādā pētniecības un izglītības iestādēs, kā arī uzņēmumos un organizācijās, kuras veic efektīvās vadības (kvalitātes) sistēmu izstrādāšanu, ieviešanu ražošanā un transportā, visdažādāko pakalpojumu nozarēs: izglītībā, veselības aprūpē, apkalpošanā, atbilstības novērtēšanā, sabiedrības, kā arī valsts pārvaldes darbības jomas.

Zinošs un prasmīgs kvalitātes vadības metodoloģijā, operacionālo un organizatorisko procesu vadīšanā, pamatdarbības stratēģijas izstrādāšanā un rīcības politikas īstenošanā, inovāciju, pilnveides un pārmaiņu rosināšanā; organizē un vada kvalitātes un vadības sistēmu īstenošanas, audita un pašvērtējuma grupu darbu. Kvalitātes vadības sistēmu vadītājs var strādāt kā kvalitātes vadības sistēmu speciālists (procesu – operacionālais vadītājs), kvalitātes vadības sistēmu vadītājs, kvalitātes vadības sistēmu konsultants. Kvalitātes vadības sistēmu speciālists organizē tehnisko, tehnoloģisko un organizatorisko procesu vadības metožu, mērīšanas, vērtēšanas un atbilstības novērtēšanas metodoloģiju izstrādāšanu, rūpējas, lai uzņēmumā / organizācijā notiekošie procesi, radītie produkti, veiktie pakalpojumi pilnībā apmierinātu klientu vajadzības, intereses, vēlmes, lai tie neradītu kaitējumu sabiedrībai un videi. Kvalitātes vadības sistēmu vadītājs pārzin augstākās vadības, klientu, akcionāru un sabiedrības intereses, veido izpratni, pārliecību, rosina aizrautību, rāda priekšzīmi efektīvās kvalitātes vadības sistēmas izstrādāšanā, īstenošanā un pilnveidošanā, rosina zināšanu un prasmes pilnveidi produkta / procesa nekaitīguma, darba drošības un veselīguma nodrošināšanas integrētās sistēmas veidošanā. Kvalitātes vadības sistēmu konsultants rosina saimniekošanas (darbības) stratēģijas pilnveidošanu, veido attīstītā tirgus ekonomikas, prasmīgas saimniekošanas izpratni, konkurentu un citu pieredzes apgūšanu un pilnveidi, veicina kvalitātes vadības sistēmas izstrādāšanu, ieviešanu un pilnveidi.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Pētniecības darbu, attīstības un pilnveides pasākumu un inovāciju rosināšana, veikšana un vadība	1.1. Analizē un vērtē kvalitātes izmaksas 1.2. Izstrādā un pilnveido kvalitātes nodrošināšanas metodes 1.3. Vada kvalitātes sistēmas izveidi, īstenošanu un pilnveidi 1.4. Analizē un sistematizē datus par produktu / procesu atbilstību 1.5. Izstrādā pētījumu, analīžu un izstrādņu pārskatus un publikācijas, pilnveido informācijas un mācību materiālus
2. Procesu (t.sk. norišu un rīcību) vadīšanas metožu izstrādāšana, pilnveides pasākumu īstenošana un to vadība	2.1. Novērtē procesu efektivitāti, produktivitāti un drošumu 2.2. Izstrādā procesu vadības pilnveides pasākumus 2.3. Izstrādā procesa audita (pašvērtējuma) programmu, vada audita (pašvērtējuma) grupas darbu 2.4. Vada augsto tehnoloģiju un inovatīvo procesu ieviešanu 2.5. Rosina informācijas tehnoloģiju efektīvu pielietošanu procesu vadīšanā
3. Saimniekošanas (darbības) stratēģijas pilnveidošanas rosināšana un koordinācija	3.1. Veido attīstītā tirgus ekonomikas, prasmīgas saimniekošanas izpratni 3.2. Rosina konkurentu un radniecīgo jomu pieredzes apgūšanu un pilnveidi 3.3. Organizē attīstības stratēģijas izstrādāšanas un pilnveidošanas grupas darbu, pieaicina ekspertus / konsultantus 3.4. Rosina sagaidāmo saimniekošanas izmaiņu analīzi, izstrādā kvalitātes politikas pilnveides pasākumus 3.5. Veicina izcilo vadības metodoloģiju īstenošanu: TQM, inovāciju, pārmaiņu, izrāviena vadīšanu
4. Kvalitātes sistēmas izstrādāšana, īstenošana un pilnveidošana	4.1. Veido izpratni, pārlicību, rosina aizrautību, rāda priekšzīmi efektīvās vadības sistēmas veidošanā 4.2. Rūpējas, lai radītie produkti, notiekošie procesi un veiktie pakalpojumi pilnībā apmierinātu klientu vajadzības, intereses, vēlmes, lai tie neradītu kaitējumu sabiedrībai un videi, tam nolūkam rosinot darbinieku sadarbības veidošanos. 4.3. Rosina sadarbību efektīvās vadības sistēmas īstenošanā un pilnveidē. 4.4. Organizē vadības pārskata apspriedes, pārrauga pilnveides pasākumu izpildi 4.5. Izstrādā un vada kvalitātes, vadības sistēmu audita vai pašvērtējuma programmas
5. Personāla izglītošanās un profesionālo mācību rosināšana un programmu veidošana kvalitātes jomā	5.1. Organizē jauno darbinieku amata mācības darba vietā 5.2. Organizē personāla mācības procesu vadībā un kvalitātes sistēmas izpratnē un pilnveidē. 5.3. Rosina augstākās vadības konferences / seminārus 5.4. Sadarbībā ar profesionālām organizācijām veido kvalifikācijas kursu programmas un piedalās to īstenošanā 5.5. Piedalās studiju programmu pilnveidošanā augstskolās

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi:

Darba organizācija:

- darbu veic individuāli (sākotnēji), bet darbs galvenokārt notiek mērķgrupās;
- vada darbiniekus ar 3., 4., 5. profesijas kvalifikāciju;
- veido saziņu un sadarbību vertikālā un horizontālā plāksnē organizācijā, pārzin starptautiskās (globālās) saimniekošanas principus

Īpašās prasības uzdevumu veikšanai:

- Kvalitātes vadības sistēmu vadītāja un kvalitātes vadības sistēmu konsultanta profesiju uzdevumu veikšanai vēlams augstākās profesionālās izglītības maģistra grāds, ieteicams “Visaptverošā kvalitātes vadībā” vai ekvivalenta augstākā izglītība, darba pieredze kvalitātes jomā un kvalifikācijas mācības kvalitātes jomā.
- Kvalitātes vadības sistēmu vadītāja profesijas uzdevumu veikšanai mazā / vidējā uzņēmumā vēlams vismaz profesionālā bakalaura grāds, ieteicams kvalitātes jomā vai ekvivalenta augstākā izglītība un kvalifikācijas mācības kvalitātes jomā.
- Kvalitātes vadības sistēmu speciālista profesijas uzdevumu veikšanai vēlams kvalitātes inženiera diploms vai ekvivalenta augstākā izglītība un kvalifikācijas mācības kvalitātes jomā.

Prasmes

Kopīgās prasmes	Specifiskā prasme profesijā	Vispārējā prasme / spējas
<ul style="list-style-type: none"> • informācijas analīze un sistematizācija, statistiskā apstrāde • pētījumu rezultātu apkopošana, pārskatu un publikāciju sagatavošana • standartu piemērošana (pēc vajadzības), kopnozāres terminoloģijas pārzināšana un veidošana • kvalitātes profesionāļu piesaiste un prasmīgas sadarbības veidošana • mērķgrupu veidošana un vadība • profesionālo studiju un kvalifikācijas mācību rosināšana, programmu satura pilnveidošana • studiju / mācību procesu pārraudzība, organizācijas un metodoloģijas pilnveide • prasmīgās saimniekošanas – zināšanu virzītās ekonomikas izpratne un prasmīga rīcībspēja nozarē 	<ul style="list-style-type: none"> • kvalitātes izmaksu analīze • kvalitātes nodrošināšanas prasme • attīstošās pilnveides prasme • procesu vadība ar tehniskiem līdzekļiem • procesu vadīšana ar organizatoriskiem pasākumiem • atbilstības novērtēšanas prasme • lietišķo mērījumu un to pareizības nodrošināšanas prasme • kvalitātes, vadības sistēmu audita prasme • pašvērtējuma prasme • pieredzes pārņemšanas un pilnveides prasme • labo un izcilo prasmju īstenošanas spējas • augsto tehnoloģiju īstenošana procesu vadībā • pārmaiņu un izrāviena īstenošanas prasme • cilvēkresursu efektīvās vadības prasme 	<ul style="list-style-type: none"> • saziņas un datorprasme prasme • grupu darba prasme • efektīvas plānošanas prasme • patstāvīga lēmumu pieņemšanā • informācijas izklāsta prasme un argumentācijas spējas • lietišķo profesionālo dokumentu sagatavošanas iemaņas • izcila datorprasme • projektu vadības prasme • latviešu valodas un vismaz vienas svešvalodas prasme • zinātnes sasniegumu, pētniecības rezultātu izpratne, to pielietošanas spējas

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Kvalitātes sistēmas			
Integrētās vadības sistēmas			
Kvalitātes nodrošināšanas metodes			
Profesionālās veselības un drošuma vadības sistēmas			
Visaptverošā kvalitātes vadība (TQM)			

Kvalitātes izmaksu analīze			
Kvalimetrija			
Statistikās datu apstrādes metodes			
Kvalitātes instrumentālā datortehnoloģija			
Vides saderība un riska analīze			
Atbilstības novērtēšana			
Svešvalodas			
Humantārās / sociālās zinības			
Pedagoģijas zinības			
Ekonomikas un vadības zinības			
Darba likumdošanas un darba aizsardzības zinības			
Vispārīzglītojošās zinības			

Profesijas standarta darba grupas sastāvs:

- Narimants Salenieks, profesors, Dr.Habil.Sc.Ing., RTU Ražošanas kvalitātes institūta direktors, projekta izstrādes darba grupas vadītājs;
- Edgars Balcers, RTU profesors, Dr.Sc.Ing., RTU Ražošanas kvalitātes institūta direktora vietnieks;
- Jānis Rudņevs, RTU docents, Dr.Sc.Ing.;
- Jānis Šimins, Dipl.Ing., a/s “Jauda” prezidents;
- Iveta Caune, RTU doktorante, SIA “BSM konsultanti” kvalitātes auditors;
- Armands Ploriņš, M.Sc. kvalitātes nodrošināšanā un novērtēšanā, LR ZM Pārtikas un veterinārā dienesta kvalitātes vadības daļas vadītājs;
- Indra Verpakovska, Transporta izglītības un pētniecības centra vadītāja;
- Jolanta Janauska, TEMPUS Izglītības pilnveides centra vadītāja

Konsultanti:

- Jānis Miķelsons Latvijas akreditācijas biroja LATAK direktors
- Vilnis Rantiņš Latvijas Mašīnbūvētāju asociācijas prezidents

Profesijas standarta eksperti:

- J. Graudiņš - Latvenergo Vides, veselības, drošības departamenta kvalitātes sistēmas vadītājs;
- J. Mārciņš - Latvijas Kokapstrādes uzņēmēju un eksportētāju asociācijas izpilddirektors;
- A. Gūtmanis – Latvijas Transporta attīstības un izglītības asociācijas prezidents;
- I. Pilmanis – LR Ekonomikas ministrija, Kvalitātes strukturpolitikas un iekšējā tirgus departamenta direktora vietnieks;
- D. Tītmane – A/S “Aldaris” Kvalitātes vadības vadošā speciāliste;
- I. Tīlemane – A/S “Rīgas Miesnieks” Kvalitātes vadītāja;
- V. Priednieks – Latvijas Jūras akadēmijas prorektors;
- J. Stabulnieks – Latvijas Tehnoloģiskā centra direktors;
- I. Done – SIA Lattelekom Stratēģijas daļas Organizācijas attīstības grupas programmu vadītāja;
- I.Dāvidsons – PAS “Grindeks” Kvalitātes nodrošināšanas direktors